

ΚΑΝΙΑΝΙΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ.

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΚΑΛΑΝΤΑ.

Παρατηρώντας τον εμβληματικό πίνακα ,τα κάλαντα των Χριστουγέννων του Νικηφόρου Λύτρα μοιραία ο νους μου απέδρασε - δραπέτευσε μακριά πολύ μακριά στο χρόνο, εκεί στα τέλη της δεκαετίας του 50. Στα δικά μας παιδικά χρόνια, στα δικά μας κάλαντα.Ίσως θα έπρεπε να διαθέτει κανείς το πεζογραφικό Τάλαντο με το απαραίμιλλα γλαφυρό ύφος των Χριστουγεννιάτικων διηγημάτων του Παπαδιαμάντη για να αποδώσει, να αφηγηθεί με ακρίβεια το κλίμα εκείνης της εποχής και να περιγράψει με ευαισθησία τις εικόνες και το σκηνικό εκείνων των ημερών στο χωριό.

Αναφερόμαστε βέβαια σε μια άλλη εποχή , σε ένα άλλο χωριό ,σε μια άλλη διαφορετική Κάνιανη, όπως άλλωστε διαφορετική ήταν ολόκληρη η Ελλάδα. Μια χώρα, ένα κράτος που έφερνε ακόμα βαθιά τις πληγές τα τραύματα. σήκωνε στις πλάτες του το φορτίο που άφησαν πίσω ο πόλεμος , η κατοχή και ο εμφύλιος. Και φυσικά η Ελληνική επαρχία ,η ύπαιθρος, τα χωριά ήτανε οι μεγάλοι αποδέκτες τα υποζύγια εκείνης της περιόδου. Υποδομές σχεδόν ανύπαρκτες, χωρίς ηλεκτρικό, χωρίς νερό δρόμους, συγκοινωνίες. Αρχές της δεκαετίας, άρχισε σιγά σιγά η ανόρθωση, η αντίστροφη μέτρηση.

Όμως εμείς τα παιδιά δεν καταλαβαίναμε απο τέτοια. Δε μας άγγιζε, δε χαμπαριάζαμε τίποτα. Για εμάς οι μέρες αυτές των Χριστουγέννων ήταν μέρες ξεχωριστές, αλλιώτικες , μέρες γιορτινές. Βαθειά θρησκευτικές με τη γέννηση του Χριστού , μέρες χαράς και ξεγνοιασιάς. Και ήμασταν πολλά παιδιά τότε. Το χωριό άλλαζε όψη, ως δια μαγείας μεταμορφωνόταν. Θυμάμαι τους χωριανούς, όλους τους χωριανούς από νωρίς το απόγευμα, σκοτείνιαζε και νωρίς εκείνες τις δύσκολες μέρες του χειμώνα, να μαζεύονται ,να συγκεντρώνονται στα τρία μαγαζάκια , στα καφενεία του Θανάση του Γεωργίου, του Μούρκου , του μπάρμπα Γιάννη του Μανούκου, του Μανουκόγιαννου και του Αντρέα του Κοτσιμπού μετά από μια κοπιαστική ,βασανιστική μέρα στα μεταλλεία του 51 στα χωράφια, τα πρόβατα και γύρω από την αναμμένη σόμπα και το θαμπό φως του λουξ ,το κρεμασμένο από το ταβάνι, να πλάθουν και να αφηγούνται ιστορίες με το δικό τους Κανιανίτικο

τρόπο, να φωνασκούν, να φωνάζουν να πειράζονται, να γκρινιάζουν, να τσακώνονται μεταξύ τους, στο τέλος να μονιάζουν, να χαίρονται, να γελούν.

Τις επόμενες μέρες, δυο δυο, τρεις τρεις, έπρεπε να συνδράμουν ο ένας τον άλλον, να βοηθήσουν να σφάξουν τα χοιρινά γιατί λεφτά για κρέας δεν υπήρχαν τότε και ο χειμώνας ήταν μπροστά. Κάθε σπίτι είχε ένα και δύο χοιρινά, πουλούσαν κι όλας στα γύρω χωριά και βέβαια υπήρχαν πολλά πάρα πολλά ζώα, μουλάρια, άλογα, πρόβατα, κασίκες. Ζωή πολύ ζωή και φασαρία πολύ στο χωριό. Θυμάμαι το δρόμο, τα σοκάκια με τους φράχτες, τους ασύμμετρους ψηλούς φράχτες με τα μεγάλα τα κέδρινα παλούκια, τα μονοπάτια και τις αυλές των σπιτιών, με τη λάσπη, την κόκκινη λάσπη του μεταλλείου που έφτανε μέχρι το γόνατο.

Πόσες φορές, αμέτρητες φορές στο παιχνίδι δε γλιστρούσαμε, πέφταμε στη λάσπη, γεμίζαμε και λερώναμε τα φτωχικά μας ρούχα. Αυτή ήταν όμως η καθημερινότητά μας.

Έστρωνε η καημένη η μάνα μου τα καλά τα γιορτινά στρωσίδια που παιδεύοταν όλο το χρόνο στον αργαλειό, και μόλις τελείωνε τα κάναμε άνω κάτω με τις λασπωμένες γαλότσες. Είχε όμως τόση καρτερία, τόση υπομονή, τόση αγάπη...

Έρχονται στο μυαλό μου τα ζεστά Χριστόψωμα, οι κουλούρες, οι μπακλαβάδες, τα γλυκίσματα που έφτιαχναν και έψηναν στο φούρνο οι μάνες και οι γιαγιάδες μας. Και την παραμονή των Χριστουγέννων είχαμε εμείς τα παιδιά την τιμητική μας. Από τα άγρια χαράματα, δυο δυο με το φακό στο χέρι, τις γαλότσες το παλτο της.....Αμερικάνικης βοήθειας παίρναμε σβάρνα όλο το χωριό, όλα τα σπίτια, από την αρχή του Βελέντζα, τα Κουμπουλέικα και φτάναμε κάτω στα Καψείικα. Θυμάμαι εκείνες τις ψηλές, τις ατέλειωτες, τις ξύλινες και αιωρούμενες σκάλες που ανεβαίναμε στο χαγιάτι, επίσημα διακοσμημένο με κρεμασμένα μήλα, ρόδια και σταφύλια που κρατάγανε ακόμα.

Καλήν Ημέραν Άρχοντες...Ας είναι ο ορισμός σας...Και οι φτωχοί πλην όμως φιλόξενοι και αρχοντικοί Κανιανίτες φόρτωναν τις τσέπες μας με καρύδια, μήλα σπανίως και πορτοκάλια. Και βέβαια κάθε σπίτι, όλες οι οικογένειες μας φιλοδωρούσαν με αργυρά νομίσματα, πενηνταράκια, δραχμές, δίδραχμα. Ο

δάσκαλος ο Καψής μας έδινε πεντάδραχμο. Στο τέλος τα μοιραζόμαστε και τα εξαργυρώνουμε στο Μούρκο με στραγάλια και καραμέλες. Και την άλλη μέρα ανήμερα τα Χριστούγεννα όλοι οι Κανιανίτες συν γυναιξί και τέκνοις, ντυμένοι στα γιορτινά τους, με το που χτύπαγε η καμπάνα, βαθειά μεσάνυχτα, κατηφόριζαν για τους Αγίους Αποστόλους. Ο πατέρας μου ο παπά Θανάσης, νέος τότε σφριγηλός και ωραίος, σφόδρα καλλίφωνος, ενδεδυμένος τα Δεσποτικά του άμφια, έψαλλε καλλικέλαδα στην Ωραία Πύλη και εν χορώ << Χριστός Γεννάται δοξάσατε....>>.

Τα δικά μας παιδικά χρόνια. Χρόνια φτωχά πάμφτωχα, αλησμόνητα, αναντικατάστατα, ευτυχημένα!!!

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΚΑΛΑΝΤΑ!!!!
ΚΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ ΠΑΤΡΙΩΤΕΣ.

15/12/2020.